

سایبر سواری با کلاه ایمنی

اخلاق فضای مجازی

محمد حسین قدیری

به نشر
انتشارات آستان قدس رضوی

کتاب دانشجو

www.ketab.ir

سایبرسواری با کلاه ایمنی

اخلاق فضای مجازی

محمدحسین قدیری

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

ناشر همکار: به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

طراح جلد: هادی سلطانی

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

سرشناسه: قدیری، محمدحسین، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: سایبر سواری با کلاه ایمنی: اخلاق فضای مجازی / محمدحسین قدیری.
مشخصات نشر: [تهران]: کانون اندیشه جوان؛ مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به‌نشر ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۳۶ص. ف. س. کتاب دانشجوی.

شابک: 978-600-159-314-7

یادداشت: کتابخانه

عنوان دیگر: اخلاق فضای مجازی

موضوع: فضای مجازی -- ایران -- جنبه‌های اخلاقی -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها.

موضوع: Cyberspace -- Iran -- Social and ethical aspects -- Questions and answers: موضوع

موضوع: فضای مجازی -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها.

موضوع: Cyberspace -- Iran -- Social aspects -- Questions and answers: موضوع

موضوع: فضای مجازی -- ایران -- تدابیر ایمنی.

موضوع: Cyberspace-- Iran -- Security measures: موضوع

موضوع: فضای مجازی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام.

موضوع: Cyberspace -- Religious aspects -- Islam: موضوع

شناسه افزوده: شرکت به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده: Behnashr Company(Astan Quds Razavi Publications)

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ س۲ ق۴/۸۵۱ HM

رده‌بندی دیویی: ۳۰۳/۴۸۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۹۴۸۳۰

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

همه حقوق محفوظ است

فهرست

پیش‌گفتار	۹
مقدمه	۱۳
فضای مع‌زی و لم‌رگذار	۱۴
اخلاق کاربردی	۱۴
بررسی‌ها و مصاحبه‌ها	۱۴
تشکر و سپاس	۱۷
فصل اول: کلیات (زیرساخت‌ها)	۱۹
تعریف فضای مجازی	۱۹
فصل دوم: سودها و سورها (فرصت‌ها)	۲۷
۱. انواع و ابعاد سودها و فرصت‌ها	۲۷
یک شبهه و یک پاسخ	۳۲
۲. فضاها و سایبری سالم	۳۴
الف) علمی پژوهشی	۳۵
ب) معاشرت با خوبان	۳۵
پ) فرهنگی و تبلیغی	۳۶
ت) لذت‌ها و تفریحات حلال حکیمانه	۳۶
ث) تهاجم فرهنگی	۳۶
ج) خدمات روان‌شناختی	۳۷
چ) معنوی - عرفانی	۳۷
ح) خدماتی، رفاهی و امنیتی	۳۸

۳. صله رحم سایبری..... ۴۰
۴. ارشاد و امر به معروف و نهی از منکر سایبری..... ۴۳
- فصل سوم: سوگها و سوزها (آسیبها)..... ۴۷
۱. ابعاد و انواع آسیبها..... ۴۷
- توضیح چند مطلب..... ۴۹
- تذکر..... ۵۱
۲. وب گردی و ولگردی اینترنتی..... ۵۳
۱. راههای کایاب..... ۵۴
۱. آدابهای تربیتی..... ۵۵
۳. اخلاقی و روشی و نقل مطالب..... ۵۷
۴. اعتیاد به اینترنت..... ۶۲
- سنجش اعتیاد..... ۶۳
- پیامدهای اعتیاد اینترنتی..... ۶۵
- چه کنیم؟..... ۶۶
- زمینه ها و عوامل اعتیاد اینترنتی..... ۶۶
۵. خلوت اینترنتی و سیستم ایمنی معنوی..... ۶۸
- دعادرمانی..... ۶۹
- عرفان و محبت درمانی..... ۶۹
- دیگر تیشه های غفلت شکن و توشه های هشیار ساز..... ۷۰
- توصیه های تربیتی..... ۷۱
۶. اعتیاد به هرزه نگاری (اخلاق جنسی)..... ۷۳
- زمینه ساز خودارضایی..... ۷۹
- نکته دقیق روان شناختی..... ۸۰
۷. عشق سایبری..... ۸۳
- زمینه ها و علل عشق سایبری..... ۸۴
- الف) وظایف فرد وابسته (عاشق مجازی)..... ۸۵

- ۸۷ (ب) وظایف فرد مورد علاقه (معشوق مجازی)
- ۸۸ تذکر روان‌شناختی
- ۹۰ ۸. هنر گریز از خلوت‌های اینترنتی
- ۹۱ توصیه‌های تربیتی
- ۹۳ ۹. ارتباط علمی آری، رابطه نه
- ۹۳ چند توصیه تربیتی
- ۹۵ ۱۰. ۱. رق مباشرت (دوستی، ازدواج، خانواده)
- ۹۵ (ف) دوستی با نامحرم
- ۹۷ (ب) همسرگزینی اینترنتی - سایبری غربی
- ۹۸ اذن پدر
- ۹۹ چراغ بینش و موده آرایش
- ۱۰۰ تذکر
- ۱۰۴ (ج) همسرگزینی اینترنتی
- ۱۰۴ توصیه‌های تربیتی
- ۱۰۶ (د) همسریابی (موقت یا دائم)
- ۱۰۹ (ه) همسررداری و اینترنت
- ۱۱۰ دو نکته کاربردی
- ۱۱۱ (و) غیرت و حیای سایبری
- ۱۱۱ پناهگاه امن همدیگر
- ۱۱۲ حیای ممدوح و غیرزدایی متقابل همسران
- ۱۱۳ تذکر اخلاقی
- ۱۱۶ ۱۱. رازپوشی و عیب‌پوشی
- ۱۱۸ توصیه‌های کاربردی دیگر
- ۱۱۹ ۱۲. تجسس اینترنتی
- ۱۲۰ چند نکته اخلاقی
- ۱۲۲ ۱۳. اختلالات ذهنی و گناهان سایبری

۱۲۳.....	توضیح چند مورد.....
۱۲۴.....	تذکرها و توصیه‌های تربیتی.....
۱۲۷.....	کتابنامه.....
۱۳۳.....	فهرست آیات و روایات.....
۱۳۵.....	نمایه اعلام.....

پیشگفتار

«خلوت دل» است جای صحبت اغیار

دیو چرا بیرون رود فرشته درآید

وقتی در فضایی مستقیم هستیم همه افراد آن مخفی است، آزادی هرچه بیشتر و مسئولیت‌پذیری در آن هرچه کمتر است. وقتی در دنیا هستی که جایگاه‌های اجتماعی از میان برداشته می‌شود، فضای خصوصی بر آن مسلط ندارد و با قدرت سرگرم‌کنندگی اعجاب‌انگیزش در مدت شبانه‌روز کنج‌کاوی شما را بر می‌انگیزد. شما با پدیده‌ای مواجه‌اید که هرچه بیشتر اخلاق را به خطر می‌اندازد. فضای مجازی خیلی بیشتر از فضای حقیقی زمینه‌دوری از اخلاق را دارد؛ چون انعطافش بیشتر، هزینه‌اش کمتر، در دسترس‌تر، با نظارت بیرونی کمتر و دارای هزاران دام شهوانی افزون‌تر است. اینجاست که اخلاق فضای مجازی مجازی می‌شود یک ضرورت. دغدغه‌ای که نویسنده خوش‌ذوق این کتاب به دنبال پاسخ به آن بوده است، اینکه چطور از سودهای فضای مجازی بهره‌مند شویم بدون اینکه گزیده شویم. نویسنده محترم علاوه بر عالم دینی، روان‌شناس و مشاور فردی است که آثار قلمی متعدد و نوآورانه ایشان حاکی از سوز درونی برای حل مشکلات قشر «محتال» به‌ویژه جوانان است.

اثر حاضر محصول تلاش گروه اخلاق، تربیت و روان‌شناسی مرکز پژوهش‌های جوان است. این مجموعه شاخه‌ای از شاخسار پر بر و بار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی^۱ است که با گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»،

۱. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با توجه به بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم، نظریه‌پروری و نوآوری پیرامون زیرساخت‌های اندیشه دینی و نظامات اجتماعی مبتنی بر آن و پرداخت علمی و

«نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی» و «ادب و هنر» به افق‌های پیش‌رو و گام‌های پیش‌رو در عرصه فرهنگ جامعه اندیشیده، آثار مفیدی به ثمر نشانده است. رشد و شکوفاندن باورها و گرایش‌های دینی، معرفی الگوهای مطلوب رفتار دینی و پاسخ به نیازها و خواسته‌های جوانان در زمینه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی؛ از برجسته‌ترین اهداف فراروی مرکز است تا با رصد شرایط روز جامعه، به صید موضوعات ضروری دست زده، پژوهش‌هایی پدید بیاورند.

مرکز پژوهش‌های جوان در چهار سطح جوان، دانشجوی، اندیشه و طلبه به تولید آثاری در قالب‌ها و آیه‌های گوناگون مشغول است:

۱. «کتاب‌خوان» برای مخاطبان جوانی تهیه می‌شود که ۱۷ تا ۲۴ ساله‌اند و دوره متوسطه تحصیلی اسپیرو کرده‌اند.

۲. «کتاب دانش‌جو» مخصوص جوانان دانش‌پژوه در مقطع کاردانی و کارشناسی است که به‌طور معمول ۱۸ تا ۲۲ سال دارند.

۳. «کتاب اندیشه» برای جوانان نگاشته می‌شود که پویایی فکری خویش را تعالی بخشیده و بر فرازی فراتر از مقطع کارشناسی قلم نهاده‌اند و به‌طور معمول کمتر از ۲۸ بهار را تجربه کرده‌اند.

۴. «کتاب طلبه» با جوانانی سخن می‌گوید که در مای نخست و سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.

کتاب پیش‌رو، از آثار سطح دانشجوی این مرکز است که در قالب پرسمان سامان یافته است.

این مرکز با قدردانی از آقای محمدحسین قدیری برای انجام این تلاش مجدانه

روزآمد به حوادث واقعه فکری و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری اقشار تحصیل کرده و نسل جوان کشور، به‌عنوان نهادی علمی - پژوهشی و آموزشی، دانشگاهی و حوزوی در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد. این پژوهشگاه دارای شخصیتی حقوقی، مستقل و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی و غیرانتفاعی است که در قالب چهار پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند.

مدیر گروه اخلاق، تربیت و روان‌شناسی حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محمد مهدی عباسی آغوی و همکاری ارزیابان گرامی آقایان حجج اسلام و المسلمین دکتر مرتضی آفاتهرانی و ابراهیم اخوی را ارج نهاده، صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیزبینمان نشسته است.

مرکز پژوهش‌های جوان

www.ketab.ir